

חשיבותו של דו"ח סקר סיכונים לעבודתו המקצועית של סוכן הביטוח

מאת

יחיאל רוזנטראוב - יועץ ביטוח

מבוא

כידוע, דו"ח סקר הסיכונים הנדרש על ידי המבטח לגבי כל עסק בינוני ומעלה המוצע לו לביטוח, מהווה עבורו כלי בסיסי, רב תכליתי לבדיקה ולניתוח הסיכונים של העסק המוצע לביטוח.

סקר הסיכונים נותן בידי המבטח - החתם מטעמו, אינפורמציה רבה על העסק המוצע, רמת הסיכון הבודד ועד היקף סכומי הביטוח המעודכנים.

סקר הסיכונים וסוכן הביטוח

כלי זה - סקר הסיכונים, יכול להיות גם כלי יעיל ורב חשיבות בעבודתו של סוכן ביטוח מקצועי היודע להפיק ממנו את המידע ולעשות בו את השימוש הנכון. סקר זה יכול להצביע לסוכן על דרישות הכיסוי הביטוחי המתחייבות מהסיכונים להם חשוף המציע, - לקוחו, החל ברמת הכיסוי הבסיסי ועד לרמת ההרחבות הנדרשות וביטול סייגים וחרגיגים בכיסוי המוצע על ידי המבטח, ניהול משא ומתן עם המבטח גם לעניין דמי הביטוח כפועל יוצא מרמת והיקף הכיסויים. כאשר סקר כזה נמצא בידי הסוכן, הוא יכול להציג לפני המבטח תמונת ביטוח מלאה, עדכנית ולנתח את דרישות דמי הביטוח של המבטח מול הסיכונים וסכומי הביטוח.

סקר כזה בנוסף, מהווה עבור הסוכן כלי לטיפול עתידי ועדכון מתחייב של כיסויים וסכומי ביטוח ברמת הטיפול השוטף של הסוכן ביחסיו עם המבטח.

דוגמאות ליפול ולניתוח המוצע על ידי הסוכן בדו"ח סקר הסיכונים:

כל סקר מצג תמונה שונה כמתחייב הן מהיקף הסקר שהוזמן והן מסוגי הביטוחים עבורם ובגינם נדרש הסקר. נציג מספר התייחסות על בסיס המידע והנתונים וכיצד הם יכולים לסייע בידינו בניתוח הסיכונים ובטיפול יעיל וטוב יותר בביטוח עסקו של המבוטח. מודגש כי אין בהצגת תמונה זו בבחינת הצגתם של כל המצבים האפשריים. דוגמאות אלו ניתנות רק על מנת לגרות על ידי המחשה את היתרון היחסי שיכול סוכן הביטוח להפיק משימוש עקבי בסקרים אלו.

רכישת ציוד חדש למפעל

דו"ח סקר הסיכונים מצוין כי המציע - המבוטח, מחליף את מכוונת הייצור בהדרגה, בקטע הדו"ח המתייחס לביטוח נזקי שבר מכני מצוין הסוקר כי היצרן בחו"ל מכשיר צוות של עובדי המפעל בשימוש במכוונות החדשות במשך תקופה קצרה בחו"ל.

הסקת המסקנות הנכונות ממידע זה לנושאים הביטוחיים משמעותם:

א. בדיקת תקופת האחריות בגין אותן המכונות הנרכשות בחו"ל לעניין תחילת הכיסוי של שבר מכני;

ב. בדיקת נושא האחריות להרצת הציוד החדש ולנחיצות ביטוח מתאים;

ג. בדיקת הכיסוי הביטוחי במסגרת שבר מכני והרחבתו לכיסוי הוצאות מיוחדות כגון הוצאות משלוח דחופות כולל הובלה אווירית וכן הוצאות ותשלומים עבור הבאת מומחים מחו"ל;

ד. ביטוח חבות המעבידים - בדיקת הכיסוי הביטוחי והרחבתו לגבי פגיעות עובדי המבוטח הנשלחים מטעמו לחו"ל;

ה. בביטוח צד שלישי - בדיקת הכיסוי הביטוחי והרחבתו לאחריות המבוטח בגין נזקי גוף ורכוש שייגרמו בחו"ל על ידי העובדים הנשלחים מטעמו לחו"ל.

העובדים בעסק

א. דו"ח סקר הסיכונים מציין במסגרת המידע על העסק כי בעסק עובדים גם הבעלים שהם בעלי המניות בו.

מידע זה מחייב את הסוכן לדאוג לכיסוי מתאים לבעלי המניות העובדים בעסק, במסגרת פוליסת חבות המעבידים על ידי סעיף כיסוי בעלי מניות והכללת שכר העבודה בגינם בשכר המדווה או הגדלת מספר העובדים, כאשר התעריף נקבע על בסיס מספר העובדים בעסק או מציאת פתרון אחר במסגרת שונה, כגון ביטוח תאונות אישיות בסכומי פיצוי גבוהים.

ב. דו"ח סקר הסיכונים מציין כי בעסק מסוים מועסק מספר גדול יחסית של עובדים אולם חלקם הגדול במשרות חלקיות - כגון מרצים או מורים.

מידע זה מחייב את הסוכן לעניין ביטוח חבות המעבידים כאשר דמי הביטוח נקבעים על בסיס מספר העובדים בעסק, לדרוש מהמבטח קביעת פרמיה נמוכה יותר לעובדים חלקיים ולא לקחת בגינם את מלוא הפרמיה כמקובל לגבי עובדים במשרה מלאה.

ערכי ציוד ומכונות

על מנת לשמור בביטוח רכוש על ערכי סכומי הביטוח מפני ביטוח חסר יש כידוע, לעדכן אותם מעת לעת. חשיבות העדכון הנכון היא הקובעת. לעיתים נעשה העדכון אוטומטית על פי עלית המדד מדי שנה בשנה או כאשר סכומי הביטוח בפוליסה צוינו דולרית, מדובר בהשארות הסכומים על כנם או לעיתים עדכון על פי ירידת ערכו של המטבע האמריקאי.

א. מתברר, כי לעיתים בסיס העדכון אינו נכון ואינו שומר על ערכי סכומי הביטוח על בסיס ערכי כינון. כאשר המכונות או הציוד העיקרי נרכשו בחו"ל במטבע אחר מאשר המטבע האמריקאי, קיימת חשיבות לבדיקת ערך הציוד על פי המטבע המקורי בו נרכש ממקור הייצור. בנוסף יש לזכור כמובן את ערכו כחדש אצל היצרן. ישנן מספר דוגמאות לאירועים בארץ בו נשרף או ניזק מפעל ומכונות הייצור נפגעו ובבדיקת ערכם על בסיס כינון לעומת ערכם על פי סכומי הביטוח שצוינו בפוליסה, נתגלו פערים רציניים, לעיתים עד כדי 50 אחוז לרעת המבוטח, בעיקר עקב שינוי ערכי הציוד במטבע המקורי - לדוגמה המרק הגרמני או היאן היפני.

ב. לא תמיד סכומי הביטוח נמצאים בחסר. לעיתים הם נמצאים בסכומי יתר. מחירי הציוד האלקטרוני הבסיסי ובמיוחד מחשבים קטנים ובינוניים וציוד נלווה להם נמצאים בשנים

האחרונות בירידה מתמדת הן בגלל ירידה ריאלית במחירים והן בגלל הקטנה או ביטול מכסים.

לעיתים עדכון הסכומים על בסיס המדד או שער המטבע יש בהם כדי להביא את סכומי הביטוח מעבר למתחייב על בסיס ערך כינון. סוכן ביטוח מקצועי יבדוק בעת החידוש את סקר הסיכונים שנעשה בעבר ועל פיו ישקול ויבדוק עם המבוטח את סכומי הביטוח לחידוש בהתייחס למצב עלויות ציוד עדכני. - כמובן שבלי קשר לאמור לעיל, יש לכלול ציוד נוסף שנרכש במהלך השנה או הוחלף ולא עודכן בסכומי הביטוח בפוליסה באופן שוטף.

תיאור הסביבה הקרובה הגובלת במפעל והסמוכה אליו

תיאור בסקר הסיכונים של סביבת המפעל ופירוט המפעלים והעסקים העשויים להיות מושפעים מאירוע במפעל או להשפיע על נזקים למפעל המבוטח יש בו כדי לתת לסוכן הביטוח המקצועי תמונה על היקף הסיכון בנזקי אש מורחב וצד שלישי.

ניקח לדוגמה מפעל ברמת סיכון בינונית אשר פעילותו יכולה להשפיע על סיכוני אש והתפוצצות לא רק בתחומו אלא גם על המפעלים והעסקים השכנים. אם יוכח הסוכן כי על אף רמת הסיכון של המפעל, השכנים הגובלים בחצרו או חלקם רחוקים מספיק כדי לא להיות מושפעים מנזק. יכול הדבר לאפשר לו לשקול בצורה מקצועית את הדרישות הן לעניין גבולות האחריות המתבקשים לסיכוני צד שלישי והן לעניין הפרמיה הנדרשת בביטוח צד שלישי. מאידך, אם המפעל גובל בחצרות סמוכות אשר מאוימים על ידו, יכול הסוכן לקבל תמונה מדויקת של אופי השכנים מבחינת חשיפתם לנזקי אש והסיכונים הנלווים לעסק המבוטח, היקף פעולתם וסדר הגודל שלהם, דבר היכול להשפיע על דרישה לגבולות אחריות גבוהים.

סיכום

סוכן ביטוח מקצועי צריך לעשות שימוש במכלול הכלים המקצועיים על מנת להחזיק אצבע על דופק פעילות העסק בכל הקשור לנושא הביטוח. לכן, חשוב מאד כי סוכן הביטוח יהיה ער לקיומו של דו"ח סקר הסיכונים, המהווה כלי מקצועי רב חשיבות, ידרוש לקבל עותק ממנו עוד בשלבים המוקדמים של ביצוע הביטוח או חידושו, על מנת שיהיה בידיו מספיק זמן ללמוד ולנתח את סקר הסיכונים, כדי להפיק ממנו את כל המידע המתחייב, כל זאת על מנת להשיג למבוטח שלו פוליסות ביטוח הולמות הן מבחינת הכיסויים והן ברמות מחירים סבירים.

ייעודו של המאמר להעניק לך מידע מקצועי כללי על התחום הביטוחי הנסקר במאמר. אין כוונת המאמר להוות תחליף או לספק יעוץ ביטוחי מקצועי ממוקד לפתרון בעיה כזו או אחרת בתחום האמור ברמה הפרטית או העסקית של הקורא, מבוטחיו או לקוחותיו. בכל מקרה, בו הנך זקוק לפתרון בעיה מקצועית בתחום אליו מתייחס המאמר, מומלץ כי תתייעץ עם יועץ ביטוח.